

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/4678 278 -3-
75C

Sayı : B 14.0.BHİ 01- 2.2 7
Konu : Yazılı Soru Önergesi

16.10.2001

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İlgi: 25.9.2001 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4678-11400/27102 sayılı yazınız.

Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 1.10.2001 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-553-91/4611 sayılı yazısı.

Giresun Milletvekili Turhan ALÇELİK'in , Sayın Başbakana tevcih ettiği ancak Sayın Başbakan tarafından kendileri adına koordinatörlüğümde cevaplandırılması istenilen (7/4678) esas nolu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

A.Kenan TANRIKULU
Sanayi ve Ticaret Bakanı

Ek: 2 sayfa önerge cevabı

DAĞITIM :

Gereği :

T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa

**GİRESUN MİLLETVEKİLİ SAYIN TURHAN ALÇELİK'İN YAZILI SORULARINA
İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ**

1,2) 1964 yılından itibaren Devlet destekleme alımları kapsamında tutulan fındık 1994 yılında uygulamaya konulan istikrar tedbirlerinin sonucu diğer ürünlerde olduğu gibi destekleme alımları kapsamından çıkarılmıştır. 1994 yılından sonraki dönemde Fiskobirlik alımlarını Destekleme Ve Fiyat İstikrar Fonu kaynaklarından sağlanan kredilerle kendi nam ve hesabına gerçekleştirmiştir.

Tarım satış kooperatifleri ve birliklerinin yeniden yapılandırılması için çerçeve oluşturan 4572 sayılı Kanun 16 Haziran 2000 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanun'la kooperatif ve birlikler özerkleştirilmiş ve bu kuruluşların, idari ve mali yönden bağımsız, kendi kendilerini sürdürebilir ve piyasa koşullarında rekabet edebilir bir yapıya kavuşturulabilmesi ve mevcut sorunlarının çözümü amacıyla uygulanacak, bir yeniden yapılandırma programının yasal çerçevesi oluşturulmuştur. Böylece Fiskobirliğin gerçek sahipleri olan ortaklar tarafından yönetilmesi sağlanmıştır.

Bu çerçevede 1994 yılından bu yana destekleme alımı yapılmaması ve 4572 sayılı özerkleşme yasası da göz önünde bulundurulduğunda fiyatlar Fiskobirlik yetkili organlarınca mali imkanları ve piyasa koşulları göz önünde bulundurularak açıklandığından bakanlığın herhangi bir müdahale yetkisi bulunmamaktadır. Ancak Bakanlığın girişimleri sonucunda peşin ödeme sisteminin bu yıl da uygulanması için Fiskobirliğe kaynak sağlanmıştır.

Fiskobirlik 2001/2002 kampanya dönemi başlangıç alım fiyatlarını % 50 randımanlı Giresun kalite fındık için 1.525.000 TL/kg, levant kalite için 1.500.000 TL/kg olarak 19 Ağustos'da açıklamıştır. Başlangıç alım fiyatına Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında 25.000 TL/kg ilave edilerek kademeli fiyat uygulanması ve ödemelerin peşin yapılması kararlaştırılmıştır.

Fındık ile ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla oluşan Fındık Maliyetini Tespit Komisyonu 2001 yılı ürünü fındık üretici maliyetlerini 115 kg/da verimlilik esasına göre 1.415.500 TL/kg, 120 kg/da verimlilik esasına göre 1.356.500 TL/kg olarak belirlemiştir. buna göre alım fiyatının maliyetin altında olduğunu söylemek mümkün bulunmamaktadır.

Bilindiği gibi tarımda mevcut destekleme politikalarının değiştirilerek çiftçilere doğrudan gelir desteği sağlanmasına yönelik Bakanlar Kurulu Kararı 3.5.2001 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Karar kapsamında üreticilere işledikleri tarım alanları dikkate alınarak doğrudan gelir desteği ödenmesi kararlaştırılmıştır. Bu yolla da üreticilere bir miktar gelir transferi sağlanacaktır.

Diğer taraftan ülkemiz fındık üretiminin tek başına dünya fındık talebini karşılayacak miktarda gerçekleştiği ve özellikle rekoltenin yüksek olduğu dönemlerde ülkemizde kalan fındık stoklarının önemli boyutlara ulaştığı bilinmektedir. Ülkemizde ve özellikle Fiskobirlik elinde kalan bu stokların piyasada değerlendirilme imkanı kalmadığından yağlık olarak işlenmektedir. Dolayısıyla yüksek alım fiyatının hazineye getirdiği külfet de büyük olmuştur.

Dolar bazında yüksek alım fiyatının açıklandığı dönemlerde ihraç fiyatlarının belli bir seviyede tutulması sonucu dünya fındık arz-telep dengesini sağlamanın maliyeti ülkemize yüklendiği gibi bundan rakip ülkelerdeki üreticiler de yararlanmıştır. Ayrıca daha önce fındık üretiminde bulunmayan ülkelerde fındık bahçelerinin oluşmasına neden olabilecek önemli sonuçlar doğurmuştur. İç piyasa açısından bakıldığında ise dolar bazında yüksek alım fiyatı açıklamasının piyasa dengesinin oluşması için her zaman yeterli olmadığı bunun kadar peşin ödemenin de önemli olduğu anlaşılmıştır. Geçmiş dönemlerde iç piyasada fındık fiyatları Fiskobirlik alım fiyatının yarısı seviyesinde oluşurken geçen dönem peşin ödemeye bağlı olarak Birlik alım fiyatının üzerinde gerçekleşmiştir. Bu yıl da peşin ödeme sisteminin benimsenmesinin önemi burada ortaya çıkmaktadır.

3,4) Bu yıl yüksek rekolte ve ülkemizde yaşanan ekonomik kriz sonrasında Dolar kurundaki artışın da etkisiyle ihraç fiyatlarında sezon başında bir miktar düşme olmuştur. Ancak ihraç fiyatlarında meydana gelen düşüşün ülkemizin fındık ihracatından elde ettiği döviz gelirlerinde bir azalmaya neden olmayacağı düşünülmektedir.

Nitekim bu ihracat sezonunun 5. Haftasında 63.318 ton iç fındık ihraç edilmiştir. Geçen sezonunu aynı haftasında ise 31.402 ton ihracat gerçekleşmiştir. Geçen yılın aynı dönemine göre fındık ihracat miktarının iki kattan fazla artışı görülmektedir. Bu durumda ihracat miktarında meydana gelen artış sayesinde arz fazlası olarak ülkemizde kalan fındık stoklarının bu yıl oluşmama ihtimali yükselmektedir ki sonuçta bunların ortaya çıkardığı büyük stoklama maliyetlerinden de kurtulma şansı yakalanmış bulunmaktadır.

Dolayısıyla bu yıl fındık ihracatından sağlanan döviz gelirlerinde artış sağlanabileceği düşünülmektedir.